

ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ

ΣΟΥΤΚΙΕΣΚΑ

(ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΤΙΤΟ)

STEREO

παιζει συμφωνικη ορχηστρα Λονδινου

*μουσικη φιλμ
№ 1*

STEREO

G.R. 50025

MIKIS THEODORAKIS

ΣΟΥΤΚΙΕΣΚΑ (ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΤΙΤΟ)

Ἡ μουσική υπόκρουση για τήν Ἀγγλο Γιουγκοσλαβική ταινία ΣΟΥΤΚΙΕΣΚΑ (The Fifth Offensive) τοῦ Ντέλιτς ἀντανακλά μιὰ ἐνσυνείδητη δουλειά στό νά ἐνωθοῦν δύο ἀντιστασιακοί ἠρωϊσμοί κατά τοῦ φασισμού: τῆς Γιουγκοσλαβίας καί τῆς Ἑλλάδας. Ἡ ἐπιτυχία τῆς μουσικῆς ἔγκειται ἐπίσης στό ὅτι ὑποστήριξε καί δυνάμωσε μιὰ ἀδύνατη πλοκή καί μιὰ προσποιητή ἠρωϊκή ἠθοποιία ἀπό μέρους τοῦ Ρίτσαρντ Μπάρτον. Ἔτσι ἡ μουσική τοῦ Μίκη βοήθησε τό ἔργο νά σταθεῖ στό ἐπικό ὕψος πού ἀρμωζε ἡ ἠρωϊκή ἐκείνη Ἀντίσταση τῶν Γιουγκοσλάβων μέ ἀρχηγό τόν στρατάρχη Τίτο πού στήν ταινία αὐτή τοῦ 1974 ὑποδύθηκε ὁ Μπάρτον.

Ὅμως ἡ μουσική τοῦ Μίκη, ὅπως ἀκούγεται στόν δίσκο αὐτό, προδίδει ἕναν συνθέτη πού τό ἐνοστιχτο καί ἡ μόρφωση ἀναγκάζουν νά δημιουργήσει ἕνα ἔργο κλασσικῆς μουσικῆς ὕψης. Ἡ μουσική γράφτηκε γιά νά ἀκούγεται χωρίς τήν ὀπτική εἰκόνα πού παρέχει ἡ ταινία πού ἡ μιὰ τέχνη - Μουσική - νά συνυπάρχει μέ τήν ἄλλη ἀδελφή τέχνη - τήν Ἑβδομη Τέχνη - τοῦ Κινηματογράφου. Ἡ σύνθεση κινεῖται μεταξύ μουσικῆς δωματίου καί συμφωνικῆς φόρμας χωρίς φυσικά νά ξεκόβεται καί ἀπό τό κλίμα τῆς ὁδόνης. Μπορεῖ ὅμως νά ἀκουστεῖ καί στό σπίτι μέ τόν δίσκο, ἀλλά καί στήν αἴθουσα συναυλιῶν ὡς μουσική δωματίου.

Τό ἐπικολυρικό κλίμα πού ἀπαιτεῖ ἡ ὑπόθεση ὑποβοηθεῖται στή σύνθεση ἀπό τήν συμμετοχή καί τήν ἐκτέλεση τῶν μερῶν τοῦ ἔργου ἀπό τά ἔγχορδα - κιθάρα, βιολί - τά πνευστά, τή συνοδεία τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας καί τούς ἀνθρώπινους ἀλλαλους ἤχους πού ἀπηχοῦν ἀρχαία τραγωδία, χωρίς τό ἕνα νά ἐπεμβαίνει σέ βάρος τοῦ ἄλλου. Ἀρμονικό-

τητα λοιπόν καί στήν ἐκτέλεση καί στήν ἀγωγή τοῦ ἠπιου μὰ ἠρωϊκοῦ ρυθμοῦ. Ἡ λυρικότητα καί ὁ ἀρρενωπός ἠρωϊσμός παντρεύονται μέ τή διακαίωση τοῦ θρήνου γιά τόν χαμό τόσων πατριωτῶν, ἕνα πάντρεμα πού δείχνει τή στράτευση τῆς μουσικῆς στά οὐμβάντα καί στόν πόνο.

Ἡ μουσική σύνθεση ἀποτελεῖται ἀπό δεκάξη μέρη πού στηρίζονται σέ δέκα θέματα, τέσσερα ἀπό τά ὁποῖα «πρωταγωνιστοῦν». Δύο ἀπ' αὐτά εἶναι παρμένα ἀπό τό ἀντιστασιακό κίνημα τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν, ἕνα τῆς Γιουγκοσλαβίας καί τό ἄλλο τραγουδημένο καί ἀπό τούς Ἕλληνες ἀντάρτες κατά τό 1940. Ἔτσι ἐνώνονται «μουσικά» τά ἀντάρτικα κατά τοῦ ναζισμού. Ἀκολουθοῦν δύο ἀκόμα θέματα γνωστά στόν κόσμο ἀπό τή Ρωμισοῦνη καί τό ἄλλο ἀπό τά 18 Λιανοτράγουδα μέ μουσική τοῦ Μίκη καί ποίηση τοῦ Γιάννη Ρίτσου. Σκόπιμα ὁ συνθέτης ἐμβολίασε τά ἀντάρτικα τραγούδια καί «δανείστηκε ἀπό τόν ἑαυτό του» δύο μελωδίες, μιὰ μέ θέμα τό ἐλληνικό 1940 καί τό ἄλλο τήν ἑπταετία 1967-74. Τέλος, τό πέμπτο στή σειρά ἀπό τά μελωδικά θέματα ἔγραψε ὁ Μίκης ὅταν ἦταν δεκάοχτώ χρονῶ, μόλις δηλαδή εἶχε μπεῖ στό Ὄρειο Ἀθηνῶν, μέ ποίηση τοῦ Κώστα Χατζόπουλου πού ἀκούγεται γιά πρώτη φορά. Βλέπουμε πῶς δειγματικά τό ταλέντο τοῦ συνθέτη εἶναι σταθερό καί στέρεο ἀπό τά παιδικά του χρόνια. Ἡ ἔνωση ἱστορικότητας, πανεθνικότητας καί ταλέντου εἶναι ἀδιάρκτα καί παραδειγματικά. Ὁ δίσκος αὐτός παρέχει πολλές ὑποδείξεις καί ἀπολαβές στό ἀκροατήριο. Ἀπορεῖ κανεῖς ἂν ἡ κλασσική μουσική πού δά προσφέρει ἡ ἐποχή μᾶς εἶναι αὐτοῦ τοῦ τύπου.

Γ. Γ.

PRODUCTION: DEMOSTHENE VERGIS

NEW YORK - PARIS - LONDON - MELBOURNE

DELTA IN ATHENS - SOLOMOY 5A - TEL 3607.636

SOUTKIESKA

(DEDICATION TO TITO)

plays symphonic orchestra of London

*music film
No 1*